

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

AÑO (LETO) XXXI. (25)

No. (štev.) 34

BUENOS AIRES

24. avgusta 1972

Po 80 letih

Stari latinski pregovor pravi: Tre-sejo se gore, rodi se neznatna miška. Naš pregovor pa pravi, da iz malega raste veliko. V zgodovini vidimo, da marsikdaj na široko in s hrupom začete reči kmalu izginejo — pogledjmo le fašizem, ali pa hitlerizem, ki je prerokoval tisočletno vladno nad svetom — na drugi plati pa vidimo, kako neznatna skupina enakomislečih ljudi prične kako ustanovo, gibanje, načrt — brez hrupa, reklame in visokodonečih gesel, pa iz tega skoro nevidnega početka nastane nekaj velikega: naj n. pr. omenimo nastanek frančiškanskega ali jezuitskega reda.

Tak skromen, za široko javnost skoraj neopazen obseg je imel prvi katoliški shod v Ljubljani, za vso Slovenijo, ko so se zbrali v dneh 29., 30. in 31. avgusta 1892 k zborovanjem vsi vidnejši ljudje slovenskega katoliškega javnega življenja. Ni bilo zunanjih sprevedov in manifestacij, kakor smo jih bili na poznejših takih prireditvah vajeni, bila je pa cela vrsta dobro pripravljenih in resno predebatiranih referatov, ki so rodili važne resolucije — sklepe tega prvega splošnega katoliškega zbora, ki niso ostale prazna beseda.

Te resolucije so obravnavale prav vse panoge slovenskega javnega življenja. In zgodilo se je, kar se bolj redko zgodi, da niso šle v arhiv, ampak so se kar v celoti vzele zares in izvedle.

Ena perečih nalog shoda je bila: poudariti naše katoliško prepričanje na celi črti, ne le v zasebnem, ampak tudi v javnem življenju. Treba je bilo „ločiti duhove“, da se bo narod z jasno katoliško doktrino mogel upreti prodirajočemu svobodomiselstvu od strani slovenskih ljudi in od strani tujcev, ki smo jim bili na poti pri njihovih načrtih. Za marsikoga, ki se je v slogastvu udobno počutil, je bila nova teza kar neprijetna in so jo dolga prebjevali.

Prišlo je do nove oblike našega političnega življenja. Nastala je politična stranka s katoliškim programom, ki se je pozneje preimenovala v Slovensko ljudsko stranko. Ta naša politična formacija je dolga desetletja, kot večinska stranka, ki ji je dajalo do 75% volilcev svoje glasove, je najprej na Dunaju, nato pa v Beogradu zastopala težnje našega naroda. Samo enkrat je ta stranka izgubila zaupanje večine volilcev in to v najusodnejšem trenutku našega obstoja po združitvi v Jugoslavijo: pri volitvah v ustavodajno skupščino, ki je sprejela centralistično ustavo. Ta oslabitev stranke je imela svoj vzrok v notranji razcepljenosti, ki jo je oslabila ob koncu prve svetovne vojne, in katere rane so se le polagoma zacelile.

Ta shod je položil temelje slovenskemu krščansko socialnemu gibanju, ki je dobilo spodbudo v zgodovinski encikliki Leona XIII.: Rerum novarum. Naš narod je bil v tistih letih priča edinstvenega razmaha na vseh poljih javnega življenja.

Verske organizacije, zlasti Marijine kongregacije so ustanovili prav v vsaki župniji.

Kmeta so reševale oderuhov hranilnice in posojilnice, prodajne in nabavne zadruge, strokovne organizacije za kmete, delavce, obrtnike.

Izobraženci so dobili svoja akademska društva, kulturni ustvarjalci možnost svojega razvoja.

Kultura se je začela širiti iz mest na vasi, prav do zadnje gorske koče. Mohorske knjige, mesečniki, tedniki in celo dnevniki so prihajali v tako visoko število slovenskih domov, da so se tujci čudili, kako je mogoče, da ta mali narod toliko bere. Ni bila redkost najti v slovenskih kmečkih domovih skrbno negovano slovensko knjižnico. Ko so hitlerjanci med zadnjo vojno ropali po štajerskem in Gorenjskem ter družinske zaklade in jih sežigali, se kljub sovražstvu niso mogli načuditi, kako da ta narod toliko bere.

ITALIJANI ŠE VEDNO NE PRIZNAJO MEJE

ZANJE ŠE VEDNO OBSTOJATA CONI A IN B

Kakor smo že večkrat poročali, Italijani še vedno niso pozabili na Londonski pakt iz leta 1915, po katerem so dobili pod svojo oblast Trst, Istru, Primorsko, pa še del Dalmacije. Čeprav so večino tega ozemlja izgubili po II. svetovni vojski in je bila potegnjena meja med Jugoslavijo in Italijo, še vedno izrabijo vsako priložnost, čeprav nima nič opraviti s problemom mednarodnih meja, da privlečejo na dan svoje prikrita zahteve o bivši „coni B“, o kateri govorijo kot o italijanski še neodrešeni zemlji.

Taka priložnost se jim je ponudila ko je 4. avgusta v Trstu izbruhnil požar v naftovodu v industrijskem pristanišču. Slučajno se je to zgodilo na kilometer od jugoslovansko-italijanske meje. In da so označili to dejstvo, so v veliki večini italijanski veliki dnevnik omenjali to mejo na razne načine kot mejo med cono A in cono B, nikakor pa ne kot mejo med Italijo in Jugoslavijo, kakor da bi še vedno eksistiralo Svobodno tržaško ozemlje, ki ga seveda oni zahtevajo zase.

Največji italijanski jutranjik Corriere della Sera je pisal o „cesti, ki vodi k bližnjemu prehodu v cono B“, rimski Il Messaggero pa je pisal o „demarkacijski liniji s cono B“, kar vse kaže, da še vedno žive v preteklosti oziroma, da ne sprejemajo kot dokončne meje med Italijo in Jugoslavijo, in da imajo še vedno poželjenje po naših krajih.

Drugi časopisi, desničarski Il Tempo, Corriere del Informazione kakor tudi demokršćansko glasilo Il Popolo, pa so pisali, da je bil kraj nesreče blizu „demarkacijske linije z jugoslovansko cono Istre“ oziroma „blizu demarkacijske linije s cono B Istre“, kar vse kaže, da še vedno žive v preteklosti oziroma, da ne sprejemajo kot dokončne meje med Italijo in Jugoslavijo, in da imajo še vedno poželjenje po naših krajih.

Drugi časopisi, desničarski Il Tempo, Corriere del Informazione kakor tudi demokršćansko glasilo Il Popolo, pa so pisali, da je bil kraj nesreče blizu „demarkacijske linije z jugoslovansko cono Istre“ oziroma „blizu demarkacijske linije s cono B Istre“, kar vse kaže, da še vedno žive v preteklosti oziroma, da ne sprejemajo kot dokončne meje med Italijo in Jugoslavijo, in da imajo še vedno poželjenje po naših krajih.

Stroj ima prednost pred človekom

PROBLEM DELOVNIH NESREČ V SLOVENIJI

Med problemi, ki stalno tarejo odgovorne organe v Sloveniji, gotovo ni na zadnjem mestu vprašanje nesreč na delovnih mestih. Kljub temu, da se nesreč popolnoma gotovo ni mogoče ogniti, preseneča dejstvo, da se je lani v Sloveniji pri delu ponesrečilo okoli 50.000 delavcev, številka, ki ne govori v prid domačim oblastem.

Ko ljubljansko Delo prinese to statistiko, podaja sledeč komentar: „Znašli smo se v tako imenovanih zaostrenih pogojih gospodarjenja, ko gre za čim večjo proizvodnjo — in včasih je storilnost pri strojih večja, če delavec opusti ta ali oni predpisani varnostni ukrep. Konec koncev je tudi tehnologija vedno zahtevnejša. Veliko pa je

krivo to, da delovne organizacije nimajo finančnih in strokovnih možnosti poskrbeti za vse varnostne ukrepe in napraviti delo varno.“

Tako zopet pridemo na isto točko, ki se pri komunistih vedno ponavlja. V teoriji je delavec tisti, ki zavzema prvo mesto v njihovih prizadevanjih, v praksi pa je toliko drugih stvari, ki imajo prednost: proizvodnja, tehnologija, pomanjkanje finančnih sredstev, večje ali manjše strokovne zmožnosti. Sploh, stroj ima prednost pred delavcem, v taki meri, kot da je celo človekova integriteta hudo ogrožena. Pač diametralno stanje kot pa ga lahko vedno opazimo v „kapitalističnih“ zahodnih državah.

Prosvetno življenje v Sloveniji je bilo nekaj, kar drugod kar niso mogli doumeti. Fara, ki je štela tisoč duš, ali pa še ne, pa je imela svoj društveni dom, gledališki oder, pevski zbor, tamburaše ali godbo na pihal, pa še telovadne odseke za mladino, ki se je umsko in telesno krepila in ostala moralno zdrava.

Prvih 25 let po shodu je narod preživel v Avstriji, razdeljen na štiri dežele, kjer so Slovenci v stoletjih tuje ga gospodstva dostikrat pozabljali, da so enota: bili so štajerci, Primorci, Korošci in Kranjci, ti zadnji enotni, ki so imeli večino v deželi in s tem nekaj pravic, ki jih sosedje v deželah, kjer so bili v manjšini, niso mogli priboriti. Kdor ne pozna teh razmer, ne more razumeti spremembe, ki je nastala, ko smo Slovenci kot enota, žal zelo okrnjena, vstopili v Jugoslavijo in se začeli uveljavljati kot narod tudi v političnem pomenu besede. Drugih 25 let po prvem katoliškem shodu, ki smo jih preživali v novi državi Jugoslaviji, je bila nepretrgana borba za naše narodne pravice, ki so nam jih številčno močnejši kratili, pa tudi doba velikih pridobitev na vseh poljih, ki so nam dale značaj naroda, ki ima vse predpogoje, da se kot narod samostojno razvija.

Zadnjih dobrih 25 let je doba, ko je komunizem, kateremu je bila prodana naša domovina, storil vse, da bi uničil sadove 50 letnega gigantskega dela za naš narod, ki ga je sprožil ta navidezno neznačen sestanek krščanskih ljudi pred 80 leti, ki je ne le položil načelne temelje naše bodočnosti, ampak je šel tudi na delo, ki je načrte uresničil.

Ta mala skupina katoliških Slovencev je imela vso oporo v dveh cerkvenih knezih: v škofu in poznejšem kardinalu Missiji in v profesorju, poznejšem škofu Mahničarju. Oba sta, vsak v skladu s svojim značajem, dala idejne temelje slovenskemu krščansko-socialnemu gibanju. Peščica katoliških izobražencev, skoraj bi jih lahko na prste

Pidieron asilo en México dos músicos rusos

Fuentes del gobierno mexicano anunciaron el pasado lunes 21 del corriente, que dos músicos soviéticos de un espectáculo musical de Leningrado en gira por Mexico, pidieron asilo político en este país. El asilo les fue concedido el mismo día.

Alejandro Ivanov y Yuri Grodezkí, integrantes de la orquesta del espectáculo, no se presentaron a tocar el sábado por la noche en el Palacio de Bellas Artes, expresó David Llano, un promotor peruano que coordina la gira de los soviéticos.

Llano dijo que los dos músicos, de 35 y 30 años respectivamente, fueron vistos por última vez el sábado por la tarde cuando anunciaron que iban al cine.

Con el asilo en México de Grodezkí e Ivanov, son dos artistas más, detras de la cortina de hierro, que, como tantos otros, desde que en el Este Europeo se instauró el inhumano régimen comunista, han elegido la libertad.

♦ Akademik prof. dr. Franc Stele

Dobili smo žalostno sporočilo iz Ljubljane, da je tam 10. avgusta po kratki bolezni umrl akademik univ. prof. dr. France Stele v 86 letu starosti. Zopet je slovenski narod izgubil enega svojih velikih sinov, ki je pustil globoko sled svojega do zadnjega delovnega življenja v naši kulturni zgodovini. Po akademiku zgodovinarju prof. dr. M. Kosu je zdaj odšel še pet let starejši umetnostni zgodovinar dr. Stele. Kdo ga ni poznal ne le po njegovem delu, temveč tudi po njegovem licu? Saj je kot svoječasni vodja Spomeniškega varstva za Slovenijo prepotoval gotovo večkrat vso Slovenijo, opisujoč in nekajkrat tudi na novo odkrivajoč neprecenljive zaklade naše srednjeveške cerkvene umetnosti po naših gorskih svetiščih. Na vsakem koraku si naletel na sestavke izpod njegovega peresa ki jih ni le na stotine, temveč gredo v tisoč, če ne celo čez! Toda Stele ni bil samo pisec, temveč tudi organizator znanstvenih ustanov, ki so terjale mnogo administrativnega dela, bil je šolnik, ki je desetletja vzgajal učence, pa tudi urednik lenoslovnih in znanstvenih revij navikšjih kvalitete. Bil je človek dela, neutrudnega, nenehnega dela, ki mu je posvetil življenje do zadnjih dni.

Ta tihi in marljiv kulturni delavec se je rodil v Tunjicah 1. 1886 ter je pred kratkim izpolnil 85 let. Ob tej priložnosti se ga je spomnil kamniški lokalni list in slika iz tistih dni je kazala, da bo Stele še dolgo lahko živel in ustvarjal pri izredni duševni svežosti. Toda obisk domu je bil obenem tudi njegovo slovo od rojstnega kraja.

Po ljudski šoli v domačem mestu je študiral gimnazijo v Kranju, nato na šol na dunajsko univerzo. Tam je istovrstno z Izidorjem Cankarjem in Vojeislavom Moletom predstavljal tisto čudovito umetnostno zgodovinsko trojko, ki je iz Dvoraškove šole ustvarila moderno slovensko umetnostno zgodovinsko znanost in jo dvignila v mednarodno priznanje. Stele se je v tem času udeleževal tudi aktivno katoliškega akademškega organizacijskega življenja, saj je bil urednik Zore, ter tudi deležar v mednarodnem katoliškem vseučiliškem gibanju, kar ga je vezelo že tedaj močno s Poljaki. Po promociji 1. 1912 je postal vodja Spomeniškega urada na Kranjskem, ter je takoj varstvo spomenikov postavil na moderne principe in ga pozneje razširil na vso Slovenijo. Toda že 1. 1914 ga je vojna zanesla na rusko fronto, kjer je prišel v rusko ujetništvo. Prav to pot je šel tudi njegov tovariš dr. Mole in našla sta se spet v Sibiriji, kjer se je Mole v Omsku celo habilitiral. Ujetništvo je Steletu dalo priložnost, da se je izpopolnil v vseh ne samo slovanskih, temveč tudi evropskih jezikih, Mole piše v Spominih, da celo tatarskih! Tako se je po svojem ogromnem znanju jezikov usposobil za poznejše delo na mednarodni gladini. Preko Sibirije, Vladivostoka, Japonske in Južne Amerike — če se ne motim, ga je pot vodila preko Buenos Airesa —, se je tako okrog sveta vrnil domov, kjer je takoj posegel v sredo kulturnega dogajanja po prvi svetovni vojni.

Kot vodja Spomeniškega varstva je popisal vso Slovenijo predvsem glede umetnin srednjega veka od 12. do 16. stol., ki so se njemu pokazale prvemu v celoti, v zgodovinski povezanosti, odvisnosti od tedanje evropske umetnost-

ne prakse, pa tudi v lastni slovenski vrednosti in kvaliteti. Tega dela plod so njegove umetnostne zgodovinske študije v Domu in svetu, pozneje v Zborniku umetnostno zgodovinskega društva (Spomeniki kamniškega dela) in v knjigi Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih, ki je prva moderna sinteza umetnostnega dogajanja med Slovenci. Predhodni Stegenškovi, Mantuanijevi, Steskovi pa tudi Malovi pregledi so bili bolj registracija gradiva, kot njega razvojni oris in ocena. Odslej se je vedno bolj poglobljaj v slovensko srednjeveško stensko slikarstvo, ki je postalo osrednje njegovo torišče raziskavanj. Te je nato izdajal v več knjigah, predvsem v monumentalnih zvezkih Artis Sloveniae, ki jih žal ni dovršil. Toda tudi na druga umetnostna polja je posegal, zlasti kot dolgoletni urednik Doma in sveta (skupno z dr. Koblarjem), in pozneje kot profesor na univerzi (po l. 1938, ko je zapustil stolico prof. Cankar), predvsem na arhitekturo. Tja ga je vabilo genialno delo njegovega prijatelja arhitekta Plečnika, kateremu je posvetil več knjig razlag in opisov (Architectura perennis, Nabori in študije v DS). Toda tudi v najnovejših sloge je vnašal svojo voditeljsko mnenje, saj je pravzaprav z njim v zvezi vznik in porast slovenskega ekspresionizma z brati Kralji in drugimi; da tudi v najnovejši abstraktni umetnosti je povzemal svoj glas in jo usmerjal v bodočnost. Ni bil samo umetnostni zgodovinar, temveč tudi umetnostni kritik. Prav na tem področju, je dobil svoj svetovni glas, ki mu je pridobil ne samo Prešernovo nagrado v Ljubljani, temveč tudi Herderjevo v Nemčiji.

Toda Stele ni bil samo umetnostni zgodovinar. Bil je tudi organizator znanstvenih društev, ne samo Umetnostno zgodovinskega, ki ga je vodil, in ni bil samo član Moderne galerije, bil je vodja umetnostnega oddelka na Akademiji znanosti in umetnosti in urednik njega izdaj. Poleg tega je bil redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti je bil tudi dopisni član zagrebške in srbske ter drugih mednarodnih društev. Bil je od začetka tajnik slovenskega PEN kluba, ki ga je večkrat — zaradi znanja tujih jezikov — zastopal pred mednarodnim svetom. Udeleževal se je kot predavatelj tudi bizantoloških, arheoloških in zgodovinskih mednarodnih kongresov, kjer sta bila njegovo delo in njegov glas vedno upoštevana kot mednarodno veljavna. Kot prijatelj poljskega naroda, je bil pred vojno tudi častni konzul Poljske države v Ljubljani, ter je bil tudi po vojni vabljien na Poljsko, o kateri kulturi je vedno rad pisal (Poljska 1939). Pa tudi pri uredništvih raznih reprezentativnih zbornikih, ki so jih izdajale slovenske oblasti pred vojno ali po njej, ni manjkala njegova roka, ki je bila vedno pripravljena delati in ustvarjati, nikdar pa razdirati, kakor je zapisal o njem njegov naslednik dr. Cevc. Pri Plečnikovi uredbi mesta Ljubljane je imel pred vojno veliko odločujočo besedo tudi Stele.

Vedno se je rad spominjal tudi emigracijskih prijateljev ter je z ljubeznijo in priznavanjem spremljal naše kulturno delo. Med nami ne bo pozabljen. Naj počiva v miru!

Kk

td

EGIPT GOSPODARSKO ODVIŠEN OD MOSKVE

ZAHOD STOJI OB STRANI

Medtem ko se je egiptanski diktator Sadat pred kratkim odločil, da se bo deloma osvobodil sovjetske kontrole nad svojo vojsko in nad svojimi vojakimi načrti in nameni proti Izraelu, pa se iz sovjetske gospodarske kontrole Egipt še dolgo ne bo mogel izmotati. Moskva je egiptansko gospodarstvo tako močno podredila svojemu nadzorstvu, da mu Sadat enostavno ne more obrniti hrbet, če noče pogrezniti državo v gospodarski in temu sledeči politični kaos.

ZSSR je trenutno s svojimi financami vpletena v nič manj kot 102 različna podjetja v Egiptu, od ogromnega Aswanskega jezua do graditve velikih železarn in drugih gospodarskih kompleksov. V Egiptu deluje okoli 5000 sovjetskih civilnih strokovnjakov, v denarju pa je Moskva doslej vložila nad eno milijardo dolarjev.

ZSSR je poleg tega danes tudi največji trgovski partner Egipta. Trgovska izmenjava med Kairo in Moskvo znaša letno okrog 700 milijonov dolarjev. Skoro vsa proizvodnja egiptanskega bombaža in sadja odhaja v ZSSR v zamenjavo za kemične produkte, stroje in nadomestne dele. Moskva modernizira egiptanski zračni in pomorski promet, petrolejsko industrijo in gradi v Egiptu tudi atomske električne centrale. Mnogo zadevnih načrtov je sicer še na papirju, toda brez nadaljnjega gospodarskega sodelovanja z ZSSR si Egipt trenutno ne zna predstavljati, kako bi mogel ohraniti svoj materialni razvoj navzgor, ki ga je pred leti tako uspešno začel. Vseled hitrega naraščanja egiptanskega prebivalstva — letni prirastek znaša približno en milijon ljudi — se Sadat ne more odpovedati nadaljnjemu gospodarskemu razvoju.

Egiptansko gospodarstvo ni zgrmelo na tla ob vojaškem porazu leta 1967, prav tako ne vsled zaprtja siveškega

prekopa in konca rednega letnega dohodka 300 milijonov dolarjev, katerega je Egipt dobival od pobiranja prevoznine, ki jo je morala plačati slehera ladja, ki je plula skozi prekop. Zaščitila ga je sovjetska gospodarska pomoč in le deloma dodatni fond, s katerimi so priskočile Egiptu na pomoč bogate arabske petrolejske države Kuwait, Libija in Saudijeva Arabija.

V minulih desetih letih je Egipt dobil tudi nad 300 milijonov dolarjev direktnih industrijskih posojil iz Moskve, 200 milijonov pa od prej omenjenih arabskih držav in od drugod.

Mnogi Egipčani, če ne morda večina, bi hoteli zamenjati sovjetsko gospodarsko prisotnost v Egiptu z zahodnoevropsko ali celo ameriško, toda trenutno takšen obrat ni na vidiku. Na Zahodu so doslej ostali kakor da jih ne zanima egiptansko-sovjetski vojaški spor. Niso pokazali praktično nobenega znaka da bi bili kakor koli pripravljeni nadomestiti sovjetske gospodarske napore v Egiptu s svojim denarjem, strokovnjaki ali materialom.

Zahodna Evropa se pripravlja na tkim. vse-evropsko varnostno konferenco in imajo zahodnoevropske vlade polne roke dela z zadevnimi načrti za takšno izpeljavo te konference, da si bodo zagotovile še varnejši obstoj ne da bi v zameno za to izboljšale položaj Moskvi in njenemu bloku. V ZDA so pred predsedniškimi volitvami ter Belo hišo zato zanima predvsem tisti del zunanje politike, od katerega je ameriški državljani neposredno prizadet: Vietnam.

Zato ostaja Egipt za zahodnjake trenutno kakor pozabljen, toliko bolj, ker je kljub sovjetskemu posegom ostal v svoji politični nastrojenosti čeprav ne zaveznik Zahoda pa nikakor ne zaveznik Moskve. To svoje stališče je potrdil še z nedavno povezavo s protisovjetsko Libijo.

Rogers napoveduje konec vojne v Vietnamu

MCGOVERN PREPUŠČA VIETNAM KOMUNISTOM

Severnoameriški zunanji minister William Rogers je pred nekaj dnevi dal ameriški tiskovniku Miami Herald izjavo, da je verjetno, da se bo vietnamska vojna končala s pogajanjem še pred ameriški predsedniškimi volitvami ali pa kmalu nato.

Rogers je dobesedno dejal „Mislim, da bomo ali prišli do premirja s pogajanjem že pred volitvami, kar menim, da je možno, ali pa se bo to zgodilo kmalu po ponovni Nixonovi izvolitvi.“

Konvencija republikanske stranke se je začela minuli ponedeljek v Miami ter je bil brez vsakih problemov že v torek zvečer proglašen za republikanskega predsedniškega kandidata Richard Nixon. Republikanci tudi napovedujejo,

da bo Nixon na novembarskih volitvah porazil svojega nasprotnika demokrata McGoverna z absolutno večino.

Tudi McGovern je pred nekaj dnevi dal izjavo o vietnamski vojni in o svoji politiki do Vietnama. Izjavil je, da pričakuje, da bo v Južnem Vietnamu zavladala od komunistov kontrolirana koalicijska vlada, če bo on dobil volitve.

McGovern tudi zavrača Nixonove izjave, da bo komunistična nadvalda pomenila veliko krivoprelitje in teror v Južnem Vietnamu. McGovern je dobesedno izjavil: „Komunisti so v preteklosti dokazali, da ne pridejo v vasi, ne pobijajo. Po vaseh, nasprotno, postavljajo šole, urejajo ceste in vzpostavljajo

Mednarodni teden

Petnajst kaznjencev, med njimi dva hrvaška ustaša, je minuli petek ušlo iz ječe v Kumli na Švedskem. Ustaša 21-letni Miro Barešić in 23-letni Anđelko Brajković sta bila lanskega leta po uboju Titovega osebnega prijatelja in komunističnega poslanika na Švedskem Rolovića obsojena od švedskega sodišča na dosmrtno ječo. Pretekli ponedeljek je oba mladeniča švedska policija spet ujela, ko ju je v ukradenem avtomobilu doletela cestna nesreča.

Maroški kralj Hussein je v trinajstih mesecih že drugič ušel atentatu na svoje življenje. Pred nekaj dnevi ga je skušala ubiti skupina maroških letalskih častnikov. Najprej so streljali na njegovo letalo ko se je vračal iz Evrope v Maroko, nato pa bombardirali še njegovo palačo. Hussein je ostal nepoškodovan. Sedaj razumljivo preganja zarotnike po deželi, istočasno pa je napovedal, da bo obnovil demokracijo ter je pozval maroške stranke, naj začno spet delovati. „Vsem so na razpolago vsi državni položaji razen mojega prestola,“ je dejal Hussein.

Britanski pristaniški delavci so se pretekli teden po treh tednih stavke vrnili na delo. Stavka je resno grozila britanskemu gospodarstvu, ker je v mnogih ozirih, zlasti v preskrbi z živili, Anglija povsem odvisna od uvoza.

Kissinger, Nixonov zunanje politični svetovalec, je bil na kratkem obisku v Saigonu pri južnovietnamskem predsedniku Nguyen Van Thieu, nakar je odletel v Tokio na razgovore z japonsko vlado. Saigonska vlada in ameriško veleposlanstvo v Saigonu sta vsak posebej izdala poročilo o Kissingerjevem obisku, nista pa poročala o vsebini razgovorov.

Češkoslovaški komunistični diktator Husak vztrajno zanika, da bi njegova vlada uprizarjala politične procese proti svojim nasprotnikom v stilu Stalinovih procesov. Husak cinično trdi: „Mi samo vztrajamo na tem, da mora pri nas vsakdo spoštovati naše socialistične zakone.“ V minulem mesecu je bilo na različne zaporne kazni obsojenih v Češkoslovaški 46 tkim. liberalov, češkoslovaških komunistov, ki se jim ni posrečilo leta 1968 z Dubčekom srušiti češkoslovaške komunistične rime v pomlad.

vijo davčni sistem. Oni samo pridejo in prevzamejo oblast.“ Nato je še dodal: „Vem, da so storili veliko barbarstvih in krutih stvari, toda mislim, da so bolj previdni v svojem postopanju s prebivalstvom kakor smo mi.“

Ker je nemogoče, da McGovern ne bi poznal komunizma in komunističnega postopanja, kjer zavlađa, so njegove izjave toliko bolj strahotno brezvestne.

graciji; organizirati pomoč šolstvu, skavtom...; pomagati dnevnemu poljskemu tisku; gavarovati bolnike in stari; mladini je treba oskrbeti za poduk v materini besedi v govoru in pisavi; skrbeti za razvije znanosti o poljski kulturi in emigraciji.“

Te naloge je predsednik republike dal predsedniku nove vlade, ki pa je nato v svojem imenu poudaril, da bo delal na to, da bi se zedinile še vse politične skupine (izmed 6 strank, ki so bile v Svetu treh, sta namreč dve odklonili sporazum); sicer pa je treba uporabiti vse moči za likvidiranje komunistične diktature na Poljskem ter pomagati do svobodnih volitev doma, ki bodo šele odločale o Poljski. Poljski narod je vedno spadal k zahodni evropski latinski kulturni sferi. Naloga vseh je delati, da se ta vrnitev čim prej približa.

Po zapisreki je bila 20. julija prva seja enotne emigracijske vlade, ki je poudarila kot najnujnejše potrebe za svoje delo podporo vse emigracije, predvsem v štirih točkah: 1) ustanovitvi velikega državnega fonda, ki bo dal vladni neodvisnost od slednjih vseh tujih vplivov; 2) glasiti svobodo Poljske, naroda in države, tako sredi svojih kakor tujih ljudi; 3) razkrinkavati sovjetske načrte o komunističnem osvajanju sveta in 4) buditi vero, da bomo vzdržali rusko-sovjetski napad z združenimi skupnimi silami končno tudi zmagali. Svojo nedavno deklaracijo je vlada podčrtala s klicem po sodelovanju vseh: „v zadevi osvobodjenja domovine je mesto za vse.“

Poznal sem pametnega človeka, ki je imel navado reči, kadar je videl ljudi, ki so hiteli, da bi čim prej prišli do nekega zaključka: „Počakajte malo, da bomo čim prej lahko končali.“

Angleški filozof Francis Bacon (1561—1626)

Iz življenja in dogajanja v Argentini

PRETRESLJIVI DOGODKI

Različne situacije in dogodki se vedno hitreje odigravajo v Argentini, čim bolj se bliža datum, ko naj bi narod na svobodnih volitvah odločil svojo bodočo usodo. Gotovo so stopile na pozornico odigravanja sile, katerim nikakor ne koristi mir in red, ki ga hoče vlada obdržati.

Vlada s svoje strani nespremenjeno izvaja svoje korake po že prej objavljenem „političnem koledarju“. Tako se je koncem preteklega tedna in v začetku tega glavna pažnja posvetila ustavni spremembi. Vojaška junta je osnutek predložila vrhovnemu sodišču, s strani katerega je, po mnenju opazovalcev, prejela nekatere kritike ali namige za spremembo osnutka. Ta bi bil dokončno sprejet v teku tega tedna. Šele potem bi vlada bolj temeljito začela pripravljati tudi volilni zakon.

Druga točka, ki je gotovo pritegnila pozornost javnosti, pa je bila deklaracija, ki jo je izdalo vrhovno peronistično vodstvo. To je sedaj odločilo, po predhodnem razgovorjanju s Peronom, da se bo bivši predsednik vrnil v Argentino še to leto, „če le mogoče meseca oktobra“. Za tedaj da bodo tudi pripravljene edine iz peronističnih vrst, ki bodo skrbele za varnost in fizično integriteto Perona. Kljub tem na-

povedim prevladuje mnenje, da se Perón, vsaj zaenkrat, ne bo vrnil. Je pa tudi opaziti v peronističnih vrstah preplah, kakaj se ne vrne že pred 25. avgustom, ko poteče rok za tiste, ki se mislijo predstaviti kot kandidati na prihodnjih volitvah.

Najbolj pa so javnost razburili in prizadeli dogodki v Rawsonu in Trelew, na jugu. Tam so v terek ekstremisti napadli jetnišnico v Rawsonu, ubili enega paznika (ustrelili so vanj 13 krogel), drugega težje ranili, ter iz zapora rešili 25 zaprtih gverilcev. Tako nato so pobegnili na razne strani, osvobodenci pa proti letališču v Trelew. Šest od teh je z nekim zaletim letalom srečno ušlo v Čile, kjer so zaprosili azil. Ostalih 19 pa so varnostni organi zajeli in jih zaprli v vojašnici v Trelew. Prijeli so tudi več ekstremistov, ki so pri napadu na kaznilnico sodelovali.

V torek, 22., v jutranjih urah pa je prišlo do novih spopadov. Gverilci, ki so bili zaprti v vojašnici (19 po številu) so znova poskušali pobegniti. Zajeli so kot talca višjega oficirja, a vojaštvo je s silo zatrla pobeg: 13 gverilcev je bilo takoj mrtvih, 6 pa ranjenih, od teh sta dva kmalu umrla.

Preganjanje Azijcev v Ugandi

AMIN JIH OBTOŽUJE SABOTAŽE

Ugandski diktator Idi Amin je pred kratkim iznenada objavil, da je izdal ukaz, po katerem bo moralo zapustiti Ugando okrog 50.000 Azijcev, večinoma iz Indije, ki imajo britanske potne liste. Te ljudi je Aglija naselila v Ugandi pred več desetletji, toda obdržali so britansko državljanstvo. Izseliti se bodo morali do 9. novembra t. l.

Poleg teh se je Amin odločil izgnati tudi vse druge Azijce, čeprav so ugandski državljanji — teh je okrog 60.000 — od približno 180.000 črncev, ki so v Ugandi iskali zavetja kot politični begunci iz sosednih držav.

Pritisk britanske vlade in drugih za-

hodnih vlad Amina ni omajal ter so se v Londonu še sprijaznili z dejstvom, da bodo morali sprejeti zgoraj omenjenih 50.000 Azijcev. Začasno jih nameravajo naseliti blizu Londona.

Za Azijce z ugandskim državljanstvom, ki bodo z izgonom postali ljudje brez državljanstva, bodo morali poskrbeti Združeni narodi. Organizacija ZN za begunce, ki ima sedež v Ženevi, je že izdala zadevno objavo.

Idi Amin navaja kot razlog za svojo odločitev „sabotiranje ugandskega gospodarstva in napredka, ki ga izvajajo v Ugandi ljudje azijskega pokolenja.“

„Bosanski pogledi“

V odnosih med Srbi in Hrvati je ena najbolj spornih točk določitev meje med Srbijo in Hrvaško. Pri tem igra glavno vlogo Bosna in Hercegovina. Srbi dokazujejo da je Bosna in Hercegovina srbska, Hrvatje pa da je hrvaška. Mnogo članov je že izšlo na obeh straneh in tudi celih knjig, v katerih dokazujejo Srbi svojo tezo Hrvatje pa hrvaško.

V tem sporu pa zavzemajo bosanski muslimani svoje stališče. To je, da Bosna ni ne srbska ne hrvaška. To tezo so zastopali v listu bosanskih muslimanov „Bosanski pogledi“, ki je izhajal od leta 1960 do leta 1969, na Dunaju. Ustanovitelj lista in njegov dolgoletni urednik je bil Adila Zulfikarpašić.

Dr. Smaj Balić, glavni sodelavec ustanovitelja in urednik lista je nedavno izdal knjigo „Bosanski pogledi“ v kateri so objavljeni razni članki Zulfikarpašića in tudi izdajatelja knjige dr. Balića. Knjiga je posvečena 50-letnici Adila Zulfikarpašića (23. 12. 21 — 23. 12. 71).

V članku, ki je izšel leta 1962 v listu Bosanski pogledi in je sedaj ponatisnjen v tej knjigi je ustanovitelj lista postavil to načelno stališče:

„Bosna in Hercegovina je tako kompaktna ekonomska, kulturna in politična celota, da je njeno priključevanje pod vidikom periferne province nepravilno in nenaravno. Še bolj pa je, nepravilno in nenaravno njeno razbijanje ali razkosanje.“

Nam Bosanskim muslimanom je nerazumljivo, da pravoslavni Srbi in katoliški Hrvatje hočejo priključiti Bosno Srbiji ali Hrvatski in to kot nekako provinco; še manj pa nam je razumljivo stališče, da se naša domovina razdeli.

Toda vedno bolj postaja jasno, da Bosanci vseh treh ver prihajajo do spoznanja, da je celovitost Bosne najbolj

idealna rešitev, ki ni samo v interesu muslimanov, ampak tudi Srbov in Hrvatov, ki bivajo v njej in da je to v interesu Srbije in Hrvaške. Dokler je bila namreč Bosna svobodna kraljevina, vse dotlej sta bili svobodni tudi Srbija in Hrvaška.

Ključ svobodne Bosne smo mi muslimani iz Bosne, ki smo vsi zanj. Zanj so tudi vedno bolj katoliški in pravoslavni Bosanci in vedno bolj tudi hrvaški in srbski politiki in stranke v Srbiji in na Hrvaškem.

Kakaj? Zato ker Bosna pomeni mirno življenje med Srbi in Hrvati. Pot k demokraciji in svobodi in vseh naših narodov vodi preko svobodne Bosne. To spoznavajo tudi oni šovinistični krogi, oni nesrečni elementi, ki vidijo edino možnost v pobijanju in medsebojni borbi. Zato jim je največji trn v očesu ideja svobodne Bosne, enakopravne Hrvatski in Srbiji.

Po dogodkih druge svetovne vojne, se Srbi in Hrvatje ne morejo zediniti kako bi razdelili Bosno. To tem manj, ker Bosanci po vsem trpljenju tega nočejo. Toda temne sile so že na delu za razbijanje Bosne. V tem peklenskem načrtu naj bi bila prva žrtev mi muslimani.“

V članku, ki je bil objavljen aprila 1963, pa poudarja isti pisec:

„Bosanstvo ni nacionalizem ker ne vsebuje ne ekskluzivnosti, ne agresivnosti. Bosanstvo noče zajeti vseh, ki živijo v Bosni, tako da si vse izenači in podvrže. Mi, ki se čutimo Bosance, nočemo, da Bosanstvo vsilimo Srbom in Hrvatom v Bosni, niti, da bi se oni odpovedali katerikoli kulturni ali zgodovinski povezanosti, četudi smo prepričani, da v svoji duši niso indiferentni do Bosanstva.“

Številke, ki so objavljene v članku iz leta 1964, dokazujejo, koliko sta trpeli Bosna in Hercegovina med okupacijo in

Vlada narodnega sporazuma v poljski emigraciji

Slovensko emigracijo vedno zanima, kako so politično organizirane tudi druge slovanske emigracije. Tako smo vedeli, da imajo namreč Poljaki v emigraciji že osemnajst let dve protikomunistični vladi: ene pravno-legalno — de iure — pod predsedstvom predsednika Poljske republike Zaleskega, drugo pa neke vrste de facto vlado Narodne enotnosti, ki jo je predstavljal Svet Treh, v katerem so bili spočetka gen. Anders, vodja poljske armade v Italiji, gen. Bor-Komorowski, vodja podzemne vojske med vojno v Varšavi in vojaški škof Gawlina, najvišja cerkvena avtoriteta Poljakov v emigraciji.

Vsi ti res reprezentativni predstavniki emigracijskega občinstva, so že umrli in nadomestili so jih manj znana imena. Letos pa je umrl tudi predsednik republike Zaleski, ki je imenoval za naslednika prof. dr. Stanisłava Ostrowskega, nekdanjega župana mesta Lwow. Ta je torej takoj po nastopu mesta predsednika republike začel pogajanja za zedinjenje obeh predstavništev v eno samo resnično poljsko vlado narodnega sporazuma v emigraciji. 18. julija je prišlo do soglasja med političnimi skupinami, ko je Svet Treh v imenu svojih političnih strank podal ostavgo v roke predsednika republike, ta pa je istočasno razpustil dosedanjo poljsko uradno vlado ter ustvaril tega dne novo vlado narodnega sporazuma v emigraciji pod predsedstvom odvetnika

Alfreda Urbanskega. Vladi 12 oseb iz obeh prejšnjih političnih skupin predseduje predsednik iz vrst Sveta Treh in znani socialistični voditelj. Med člani vlade je kot minister za „domovinske zadeve“ J. Poniatowski, svoj čas ob enem z našim predsednikom dr. M. Krekom vodja Intermariuma v Rimu.

Predsednik republike je v zapisreki ministrov poudaril, da se bo spričo „vedno bolj rastočega raka zgodovine“ (ki ga z imenom ne imenuje), naša usoda morda za mnogo let še poslabšala,“ toda prva naloga je „združiti vse politične sile in z močno roko voditi boj za vrnitev svobode podjarmljeni Poljski.“ Treba je zato: „glasiti svobodnemu svetu resnico o Poljski, ki ima pravico do samostojne države na podlagi demokracije in krščanske civilizacije; braniti z vsemi sredstvi pravice Poljske kot naroda in kot države; združevati se v širše zveze kot del ali celota svobodne Evrope; sodelovati z istotako podjarmljenimi narodi sosednje in vzhodne Evrope; širiti zavest o grozoti sovjetskega imperializma; okrepiti pozornost na gospodarske probleme s ciljem samopomoči in drugih potreb za čas podaljšanega begunstva; navezati stike s „staro Polonijo“ (s starimi naseljenci?) in njihovimi gospodarskimi zavodi; ustvariti raziskovalna središča in zasledovati sodobne znanstvene, kulturne, gospodarske, politične spremembe; dajati varstvo in pomoč novi emi-

Novice iz Slovenije

KOPER — Koprskemu občinstvu se je na glavnem trgu 27. julija predstavljal folklorni ansambel Afriška čarovnija iz Senegala. Bogastvo ritma, zanimiva stara glasbila, pisani kostumi in temperamentni plesi so z dveinpulurnim programom navdušili gledalce.

LJUBLJANA — Zavod Magistrat je organiziral v Ljubljani prvi tečaj za tolmače. Udeležilo se ga je 22 oseb, vodila pa sta tečaj, ki je bil od 10. do 22. julija dr. Jožef Faerber in dr. Nikolaj Salnikow iz Instituta za izobraževanje tolmačev univerze v Gradcu. V Ljubljani namreč ni šole za prevajalce, zato se večina študentov izobražuje na graški univerzi.

LENDAVA — Pomanjkanje krme po povodnjih v Pomurju sili živinorejce v prodajo živine. Stisko pa seveda izrabljajo odkupovalci, ki ponujajo pri teletih za 3 dinarje nižjo ceno, pri govedih pa za 2 dinarja. Ker so rejci v stiski, ne oklevajo s prodajo. To pa utegne imeti hude posledice za daljšo dobo, posebno ker se je občutno povečal odkup telet za zakol.

LJUBLJANA — V Sloveniji je 2078 gostišč v zasebni lasti, 27 več kot lani. Vrednost prometa teh zasebnih gostišč pa znaša 18,6% skupnega prometa vseh gostišč. V teh gostiščih so lani prodali 122.000 hektolitrov piva, 87.000 hektolitrov vina 15.700 hektolitrov žganih pijač ter 78.000 hektolitrov mineralnih vod, sodavice in brezalkoholnih pijač.

LJUBLJANA — Letalsko pod. Inneva Adria-Aviopromet je najelo veliko sovjetsko transportno letalo Antonov za prevoz tovora. Štirimotorno letalo more sprejeti do 20 ton tovora, prostornina tovornega prostora pa meri 123 kub. metrov; polno naloženo more leteti brez pristanka 3500 km.

TRBOVLJE — Trboveljska cementarna bi že imela izgubo, če bi nekaj cementa ne prodajala na drobno. V polletni bilanci trboveljske cementarne so ugotovili, da znaša letna proizvodna cena za tono cementa 299,61 din, prodajati pa ga morajo po 282,20 din. Do podražitve lastne proizvodne cene je prišlo zaradi podražitve surovin, reprodukcijskega materiala in električne energije. Tudi v minulem polletju so delali noč in dan, vsako soboto in nedeljo in tudi ob državnih praznikih; izdelali pa so 128.000 ton cementa. Toda plače so bile slabše v vsej zasavski industriji, povprečni osebni dohodek znaša 1347 din, z nadurnimi, z dodatkom za nočno delo, za nedeljsko delo in za delo ob praznikih pa se dvigne dohodek na 1590 dinarjev.

BEGUNJE — Domače prostovoljno gasilsko društvo, ki je eno najstarejših na Gorenjskem, je 23. julija praznovalo 90-letnico ustanovitve. Ob tej priliki so predali svojemu namenu nov gasilski avto.

MARIBOR — V tovarni avtomobilov Maribor so 19. julija izdelali 75.000 vozilo-prekucnik TAM 6500. Maribor-

revolucijo. Ko navaja pisec, da je bilo v vsej Jugoslaviji v tistih dobi 1.700.000 žrtev ugotavlja, da jih odpade na Bosno in Hercegovino 700.000 to je 41%.

Ko govori o ustaških in četniških pokolih v Bosni in Hercegovini poudarja, da je razlikovati med bosanskimi četniki in tistimi, ki so delovali v Srbiji in Sloveniji. Bosanski četnik in njihove akcije naj bi imele izvor v tamošnjih narodno verskih problemih in so bile represalije na ustaške pokole.

Za objektivno presojanje problema Bosne in Hercegovine je knjiga Bosanski pogledi poučna. V skladu z ugotovitvami v tej knjigi je tudi rezultat zadnjega ljudskega štetja iz leta 1971. V Bosni in Hercegovini niso več najbolj številni tisti, ki se smatrajo za Srbe, ker jih je le 37,2% (leta 1961 42,9%). Število muslimanov je naraslo pri zadnjem štetju na 59,6% (leta 1961 le 25,7%). Število Hrvatov pa je padlo na 20,6%. Po številu prebivalstva je bila do lanskega štetja Bosna in Hercegovina vedno na četrtem mestu, sedaj pa je to mesto prepustila Sloveniji in stopila na tretje mesto.

Knjiga Bosanski pogledi je izšla na Dunaju 1971 in se dobi pri izdajatelju dr. Smajilu Baliću — A — 1030 Wien Ungargasse 9/20.

M. P.

ska tovarna, ki je najstarejša v Sloveniji bo v letošnjem letu izdelala 8.100 vozil, prihodnje leto bodo pa še povečali produkcijo in leta 1975 bo tovarna izdelala že 13.000.

LJUBLJANA — Po podatkih statističnega urada so slovenski družbeni gostinci v prvem četrtletju iztržili 373,6 milijona dinarjev ali za 23% več kot lani v istem razdobju. Največ so popili piva, vina nekoliko manj, zvečala se je poraba naravnega in umetnega žganja, pa brezalkoholnih pijač in slatine.

POSTOJNA — Železniško podjetje je uvedlo redne avtovlake iz Ljubljane do Kopra in nazaj. Cena za prevoz je 60 dinarjev neglede na velikost vozila. Potnik mora prijaviti vozilo vsaj šet ur pred odhodom, na rampo za utovoritev pa ga mora pripeljati eno uro pred odhodom. Prvi avtovlak je odpeljal iz Ljubljane v Koper 27. julija.

LJUBLJANA. — Združenje soferjev in avtomehanikov je praznovalo 12. julija 50-letnico obstoja. Ob tej priliki je društvena godba na pihala pripravila pred Figovcem koncert, nato je bila parada, na Gradu pa se zvečer pripravili ognjemet.

MURSKA SOB. — Najstarejši ljudje ne pomnijo tako velike bere gob, kot je ponujajo letos gozdovi na Goriškem in v Slovenskih goricah. Na 59 odkupnih mestih odkupujejo gobe in jih pošiljajo na tone v Italijo in Avstrijo.

Umrli so od 19. do 25. julija 1972:

LJUBLJANA — Ivan Arhar; Janez Bitenc; Francka Bricej; Rudolf Carman, žel. upok.; Rozalija Dolinar roj. Gliha; Janez Garafol; Franc Humer; Antonija Juh r. Bitenc (85); Franc Koblar, zobotehnik; Anica Kural; Franja Korsika; Franja Kristan r. Mencinger; Franciška Lapajne; Marija Luin; Franc Lipovšek; Rafael Mahnič, upok. pravni svetnik; Ivana Prosenec r. Kovač (87); Jože Petrič; Ljudmila Pivk r. Olšak; Ivan Rozman; Katarina Rožman; Marija Stušek r. Indihar; Marija Štefančič r. Jenko; Jernej Urbanija; Ivanka Vidmar r. Žle.

DRUGI KRAJI — Štefka Brinc r. Hribljan, Metlika; Reza Brlan r. Hribar, Kočevje; Marija Bizjak (76), Nova Gorica; Bazilij Bizjak, Postojna; Jernej Bertonec, up. učitelj, Celje; Jože Bajt, geometer, Krško; Janez Centrih (72), Novo Polje; Dunja Cimerman r. Makuc, Nova stara vas; Josip Cmehar (68), Rošpoh; Jože Colnar, Kočevje; Janez Drašler, električar, Log pri Brezovici; Angela Gantar, Škofljica; Marija Grum, Vevče; Terezija Godlar r. Štaser, Brezina; Andrej Gosar, Kranjska gora; Angela Janežič, Trbovlje; Aleksander Knaflič, inž. rudarstva, Idrija; Antonija Kešpert (74), Majšperk (prometna nesreča); Davorin Lenarčič, Maribor; Ivan Mervar (82), b. gostilničar, Škerjanec; Rudi Merlihi, Ligojina; Alojz Mordej, Maribor; Janez Orel, Vrhnja; Alojz Rovtami; Jože Pucelj st., Gorica vas; Jože Petelin, Vinji vrh (prom. nesreča); Otilija Pirjavec r. Oswald, Trst; Marilda Bajgelj r. Mikolič, damska krojačica, Kranj; Ivanka Semraje r. Kramar, Šentvid; Anton Strgar, koroški borec, Šromlje; Ivana Škerlj, Poljane; Albina Vidic (68), Bled; Franc Voh, Podvelka; Jožefa Vrtovec, gostilničarka, Sevnica; Bara Zupančič r. Ogolin (81), Dragomlja vas; Janez Žerovnik, gradb. inženir, Vaše pri Medvodah.

Slovenski javni protest

Nastop narodov izza železne zaves v Buenos Airesu

V minulih mesecih se je tako v Sovjetski zvezi kakor v satelitskih državah sovjetskega bloka, vključno v Titovi Jugoslaviji, poostrišlo preganjanje nasprotnikov komunističnih diktatur, ki že nad četrt stoletja kratijo narodom vzhodne in srednje Evrope svobodo.

Odpor proti komunističnim diktaturam je v zadnjem času prišel najbolj do izraza v baltskih državah, kjer je prišlo do več slučajev samozažiga mladeničev, ki protestirajo proti komunizmu. Na Poljskem še naprej lebdi v zraku protest, ki se je bil pred meseci razplamtel v krvave poulične nastope delavstva proti komunističnemu (ne)redu v državi, v Jugoslaviji pa smo pred novim zatiranjem človeških svoboščin, ko komunistični vlastodržci s strahom ugotavljajo, da se jim majo tla pod nogami.

Da bi svobodni svet, ki je običajno zaradi blagostanja zaverovan v svoje zažve, znova opozorili na razmere za železno zaveso in jih priegnili v nadaljnji boj za svobodo zaslužnih narodov, so se pred kratkim predstavniki osmih narodnih skupnosti v Buenos Airesu dogovorili, da pripravijo javne nastope v argentinski prestolnici v ta namen.

Romanje v Lourdes

Na romanje! Na božjo pot! — Ponovno je klic zadonel po vsej slovenski skupnosti in v duši vsakega posameznega vzbujal mnogo veselja in tudi obujanja spominov. Kdo ni romal ali na Brezje ali na Sveti Višarje? Ta spomin mu bo ostal za vedno. Ponatis domačih nekdanjih romanj so naša romanja v tukajšnji domovini.

V nedeljo 20. avgusta ravno med praznikom Marijinega vnebovzeta in Marije Kraljice, smo Slovenci Velikega Buenos Airesa šli na božjo pot v Lourdes.

Že v zgodnjih popoldanskih urah je bilo opaziti mnogo rojakov v svetišču; posebno veliko naših staronaseljencev, ki že od nekaj pridajo na vsakoletno romanje. Zelo slabo in mrzlo vreme ni veliko vplivalo na udeležbo.

Ob pol štirih se je pri lurski votlini začela molitev rožnega venca, katerega je vodil g. Jože Škerbec, ki je po prvi desetki napovedal spored procesije v gornjo cerkev.

Procesija se je razvila s križem na čelu, nakar so sledili možje in fantje, lepo število narodnih noš, kip lurske Marije, ki so ga nosili fantje iz San Justa, ministranti, duhovniki z msgr. Antonom Oreharjem, redovnice, dekleta in žene. Med procesijo je močno ktipela ljudska pesem z ostalimi desetkami rožnega venca.

Ko je procesija vstopila v gornjo cerkev, so mogočno zvonovi zadoneli v pozdrav romarjem. Ob vходу v cerkev je vsak dobil spominsko podobico, na kateri je bil natiskan namen letošnjega romanja: „Naj bi Mati božja gradila med nami Kristusovo Cerkev, božje kraljestvo“.

Gornja cerkev je bila takoj zasedena, kjer so sledile pete litanije Matere božje in nato posvetilna molitev.

Višek romanja je bila sveta maša, ki jo je za vse rojake daroval delegat msgr. Orehar, kateremu je pomagal semenišnik Marijan Vidmar.

Pozornost je vzbujal oltar, za katerim je stal kip lurske Marije in pod njim v krogu oltarja narodne noše in ministranti.

Med sv. mašo je msgr. Orehar imel jedrnat pridigo.

„Za dosedanje ohranitev in napredek slovenske skupine v Argentini se moramo zahvaliti svoji pridnosti in zvestobi Bogu.“

Tudi v bodoče bo odvisno od nas, kako bo z nami.

Razviti moramo svoje človeške sposobnosti: izpolniti svoje obveznosti domačega življenja, starši posebej v vzgoji otrok, otroci v njih spoštovanju, tudi ko odrastejo, ter sprejemanju navodil svojih roditeljev, če hočejo iz sebe kaj narediti. Opozoriti je mlade ljudi, ki študirajo, da to res storijo vestno, ker bi sicer le zapravljali denar svojih staršev in sebe prav nič pripravili za prihodnje naloge v življenju družine in skupnosti.

V medsebojnih odnosih skupnega življenja ohranimo medsebojno spoštovanje v mislih, besedah in ravnanju, zapoved ljubezni ni le nasvet, ampak

obveznost. Skrbimo, da ravnamo drug z drugim kot človek s človekom. Spomin na psalmistove besede: „Človek s zlobnim jezikom ne bo obstal na svetu, nasilnega človeka bodo nenadno zgrabile nesreče.“ (Ps 139). Modri pravi: „Varujte se nekoristnega godrnjanja in obvarujte jezik obrekovanja, zakaj tudi skrito govorjenje ne ostane brez kazni in lažniva usta umore dušo.“

Zgraditi je treba naše nadnaravno življenje. Ne sme nas zavesti misel: Dobro smo vozili, mislimo na sv. Pavla; Kdor misli, da stoji, naj gleda, da ne pade.“ Svarilen je zgled Judov: Imamo Abrahamo za očeta, na kar jim Jezus odgovori: „Bog more Abrahamu obuditi otroke iz kamnov.“ Če so starši verni, ni še nezmotna vernost otrok. Poskrbeti je treba za verski pouk, posebej o problemih in zmotah, ki se danes širijo v svetu in vdirajo v življenje vernikov. Starši sami učite otroke in po verskih šolah zahtevajte resen verski pouk, ker je sicer škoda lenarja za njih vzdrževanje.

Na ta način gradimo božje kraljestvo — Cerkev v naših dušah, za kar smo prišli prositi Marijo pomoči pri Bogu in se za dosedanje zahvaliti.

Zunanja cerkev, katero Slovenci gradimo na čast Mariji Pomagaj v Buenos Airesu, bo le rahel izraz naše močne notranje Cerkev. Kot se ne smemo bati žrtve pri ohranjanju našega verskega življenja, tako ne pomišljamo pred prispevki za gradnjo cerkve. Ni nam odveč, je le izraz zahvale Mariji, katero smo v stiski znali prositi, pa se ji v miru pošteno s tem tudi zahvalimo. Naši predniki so na visokih hribih, oddaljenih od večjih naselij, z velikimi žrtvami delali cerkve, slovenskemu narodu še danes v oporo in ponos.“

Sv. mašo je povzdignila močna ljudska pesem, katero je spremljal na orgle g. Štefan Drenšek.

Veliko rojakov je pristopilo k sv. obhajilu, katerega so razdeljevali trije duhovniki. Sv. maša je bila končana z mogočno pesmijo „Marija skoz' življenje“, ki je na vso moč prevladala na vseh ustnicah.

Tako je bilo romanje zaključeno in vrnili smo se na svoje domove polni življenja v sredo dela, skrbi in zadovoljstva.

J. R.

Slovenci v Argentini

Osebnosti

Zlata poroka. Ivan Mizerit in njegova žena g. Ana, iz Gorice, praznujeta zlato poroko. Iskreno čestitamo!

CARAPACHAY

Mladinski dan

Že v dopoldanskih urah so se začeli zbirati v našem domu člani mladinskih organizacij, da obnove vsakoletno snidenje s športnim in kulturnim delom, povezanost med žarišči slovenske dejavnosti v Argentini.

Ne bom posebej poudarjal, da je bilo preskrbljeno za duševno in telesno hrano, posebej za zadnjo. Tu se hočem omejiti le na popoldanski kulturni prireditvi.

Predvsem morem ugotoviti, da kulturni del na naših prireditvah iz leta v leto pridobiva na vrednosti. Prav prijetno sem bil presenečen, ko sem na odru zagledal „punčke“ iz Palčkov, kako so postavile na oder vsaka svojo „gospodično“. Vrzel, ki se je pojavljala toliko let nazaj, ko je bilo vse ali prestopo ali premlado, se izpopolnjuje. Morda pa bo le še mogoče spraviti na oder kaj Cankarjevega, Jalnovega in še kaj.

Gospod Janez Tršan, ki je za Danilovo dvodejanko Oh, ta Polona, zbral najlepše poganjke našega kulturnega drevesa, naj ima zadoščenje v tem, da je zarjavelo kolo dramske dejavnosti v našem domu premaknil za en zob naprej.

V dvorani je bil popoln mir, najlepše priznanje režiserju in igralcem.

Ako bi dal na tehtnico Polono (Klemen Marija) in ženo dr. Koprive (Pirc Lučka), kam bi se nagnila? Bi dodal Šmrečnikovo (Pezdir Monika) in baronico (Pezdir Janika), bi ostala uravnotežena. Priložil Dolinarjevo (Znidar Veri) na eno stran, na drugo pa Nežko (Klemen Ani). Ne gor, ne dol. Milica (Korošec Marta) in Lizika (Senovršnik Marijeta) ne bi spremenili lego ige na tehtnici.

Kateri naj dam večjo ceno? Nobeni — in vsem. Vse imajo kar najboljše pogoje za odrsko delovanje.

Scenerija prav primerna. Oblike, ki so dale prijeten priokus dejanjem in igram, zelo lepe.

Ko sem že pri tem, naj omenim stvar, o kateri smo še nekoliko v nejasnosti. Prva leta našega prihoda v Argentino je bilo precej trenja med nami, ali naj se da mladini možnost za ples, ali ne. Teža mnenj je bila proti. In danes?

Ko sem gledal Polono, se me je ponovno začelo prijetni prepričanje, da se bodo ekstremi zaokrožili sami

Pred dvajsetimi leti v "Svobodni Sloveniji"

21. avgusta 1952 — št. 31

Na zadnjih olimpijskih igrah je nastopalo tudi tevilno športno moštvo iz Titove Jugoslavije. Med njimi so bili tudi veslači, ki so po končani Olimpiadi preteklo nedeljo nastopili v mednarodnem tekmovanju v veslanju v Floersheimu pri Frankfurtu v Zahodni Nemčiji.

Kakor ostalim srečnikom iz sedanjega komunističnega Jugoslavije, ki so lahko zadihali zrak svobodnega sveta, je tudi tem presedalo odvrtno in krvavo vzdušje komunistične diktature doma in so se odločili, da se ne vrnejo več po nasilje tkim. „Ljudske demokracije“.

Notranji minister zahodnonemške deželne vlade Hesse je potrdil, da je osem jugoslovanskih olimpijskih veslačev zaprosilo za politični azil, ker se nočejo vrniti v komunistično Jugoslavijo.

Tako je sedaj kar cela skupina jugoslovanskih veslačev, ki jih je Tito z državnim denarjem poslal na Olimpiado, opozorila svobodni svet na neznošno stanje, v katerem morajo živeti nesrečni narodi pod njegovo krvavo diktaturo. Spet nov zgovoren dokaz, da so trditve Tita in njegovih, da se komunistična diktatura v Jugoslaviji „demokratizira in humanizira“ poceni varanje za hodnega sveta.

ob sebi. Prav bi bilo, da ne bi iskali življenja le v „asadu“ in plesu. Vmes kaže potisniti tudi kaj za plemenitost duše.

Gospod Aleksander Pirc je zbral nežna grla naših mlajših. Zapeli so tri pesmice: Ti domača hiša, Nova mladina in Visoko nad oblaki. Zborček ima možnost razvoja.

Petelin

RAMOS MEJIA

Žalna proslava ob peti obletnici smrti č. g. Janeza Kalana v Slomškovem domu

V soboto 12. avgusta smo se zbrali v Slomškovem domu vsi, ki smo pokojnega g. Janeza poznali, ga spoštovali in ljubili, da se poklonimo njegovemu spomenu ob peti obletnici, kar nas je nenadoma zapustil.

Spored je skrbno pripravil in tudi povezoval posamezne točke prosvetni referent doma g. Marijan Loboda. Po pozdravu in napovedi programa je nastopil otroški zbor pod vodstvom gđ. Anice Šemrov in občutno zapel večno lepo: Gozdčič je že zelen. G. župnik Mali, prijatelj g. Janeza, nam je pokazal njegovo podobo kot lik slovenskega duhovnika, ki hodi za svojim Vzornikom zlasti po poti križa, ki pa bo gotovo ob sodbi zaslišal povabilo: Pridi, zvesti hlapec! Otroški zbor je nato dodal dvoje pesmi: Vetrč in Ko pride dan. Ko so izzveneli zadnji akordi pesmi, sta g. Maks Nosé in Marijan Šifrer izmenoma prebrala globoko občuteni spominski članek, ki ga je pred petimi leti posvetil v Svobodni Sloveniji pokojnemu g. Janezu (šostarčkovemu gospodu) njegov najbližji sorodnik Jamnikov Tine izpod Nun (univ. prof. dr. Tine Debeljak). Janez Bruja je prebral uvodnik iz glasila Slomškovega doma z naslovom: Fantje, skupaj držite! V njem je nanizanih vse polno Kalanovih misli, čeprav ga g. Janez ni napisal. Tudi ramski pevski zbor pod vodstvom Gabriela Čamernika se je oddolžil svojemu velikemu dobrotniku in zagovorniku z dovršeno podanimo: Jaz sem vstajenje in življenje in Vigred se povrne. Kalanov načelni članek: Slomškov dom, dom katoliških Slovencev, je prebral Janez Brula, Marijan Šifrer pa je prikazal g. Kalana kot graditelja naše skupnosti. Občutno počastitev sta zaključili recitaciji dvoje Kalanovih črtic, objavljenih v Duhovnem življenju: Preizkušnja in Skrita žrtev. Brali so: g. Kelčeva, Andrejka Kelčeva, Maks Nosé in Franci Holosan. Za konec je vsa dvorana zapela Kalanovo najljubšo: Marija, mati moja.

V nedeljo 13. avgusta dopoldne pa je naš dušni pastir g. Jože Škerbec ob udeležbi vernikov blagoslovil nov nagrobnik na pokopališču Villegas, kjer č. g. Janez Kalan čaka vstajenja.

SAN JUSTO

Prireditvi v šoli Franceta Balantiča

Šola „Franceta Balantiča“ je priredila v zadnjem času dve prireditvi: roditeljski sestanek in otroški dan.

Na roditeljskem sestanku 23. julija je govoril Marko Kremžar. Govoril je o temi: Masa in osebnost. Jasno in globoko izvajanje je vzbudilo veliko pozornost. „Naša mladina ne sme ubrati pot, po kateri hodi masa. Zgraditi je treba osebnosti.“ Kaj storiti, da bomo to vedno bolj dosegali?, je bila snov razgovora.

V nedeljo, 6. avgusta, pa je šola praznovala otroški dan. Bogat program, ki so ga pripravile gospodične učiteljice Angela Klanšek, Katica Cukjati, Marija Zakrajšek in Mirjam Jereb ter voditeljica zbora gđ. Anica Mehle in gđ. Marija Krajnc pripravile, je vidno razveselilo starše, ki so prihiteli na prireditve. Po lepo uspelem programu je bil srečlov, na katerem se je srečala najbolj nasmehnila Silvici Lovšin, učenki prvega razreda, ki je zadela otroško kolo.

Od vseposod

Pred leti je bil v emigraciji zelo poznan ustaško usmerjeni hrvaški duhovnik Draganović, ki je mnogo pripomagal, da je uredil položaj številnih po vojnih beguncev. Mnogo prahu pa je pred leti povzročila njegova vrnitev v Jugoslavijo. Tedaj je bilo dosti govora v smislu, da je bil Draganović ugrabljen in nasilno odpeljan domov. Sedaj pa se je zvedelo, da se je prostovoljno vrnil v Jugoslavijo ter se sedaj popolnoma svobodno spreha po Jugoslaviji — vsaj po Hrvaški in Sloveniji. Vrnitev pa je organiziral Draganovićev brat, ki je bil takrat direktor neke podružnice Narodne banke. Čez mejo se je prepeljal z bratom v avtomobilu, v katerem je bilo več udbovcev. Ti so imeli svoje potne liste izstavljene na imena, kot da bi bili duhovniki.

Italijanske avtomobilске tovarne so v prvi polovici leta izdelale 1.000.000 vozil, kar je za 11% več kot lani v istem razdobju. Tudi v Franciji so povečali produkcijo, izdelali so 1.800.000 avtomobilov, kar je 250.000 več kot lani. Zahodnonemška proizvodnja motornih vozil pa se je zmanjšala za 120.000 vozil. Izdelali so namreč „le“ 2.032.000 avtomobilov.

V Caracasu je prejel književno nagrado „Romulo Gallegos“ kolumbijski pisatelj Gabriel García Márquez za roman „Sto let samote“. Nagrado, ki znaša 24.000 dolarjev, podeljujejo vsako peto leto. Letos so poslali svoja dela avtorji iz Španije, Venezuele, Mehike, Čila, Peruja, Bolivije, Kolumbije, Argentine, Ekvadorja, Kostarike, Urugvaja, Paragvaja, Guatemale, Portorika, Dominikanske republike, Nikaragve, Paname in Kube; vseh del pa je bilo 165.

V najbližji okolici Moskve so v zadnjih dneh izbruhnili hudi gozdni požari; 17. avgusta je tak požar uničil 400 ha gozda 26 km od Moskve. Zaradi teh požarov so omejili potovanja v okolice. Na vseh postajah vojaštvo pregleduje in

prepoveduje potovanje vsem, ki ne morejo dokazati nujnosti svojega potovanja.

Kitajska je poleg Irana edina država, ki je naročila dve francosko-britanski nadzvočni letali „Concorde“. Ti dve letali bosta vzdrževali mednarodni promet na progi Peking—Pariz, ki jo bosta preleteli v osmih urah.

Predstavniki zahodnonemškega senata in Nemške demokratične republike so parafirali dogovor, po katerem je senat kupil od vzhodnonemške vlade 8,5 hektarjev mestne zemlje za 31 milijonov mark. To zemljišče je pripadalo vzhodnemu Berlinu, pa je ostalo na zahodni strani očitno zato, da „slavni“ zid, ki deli Berlin, ne bi bil preveč vijugast.

Sloviti ameriški kirurg De Bakey je na 8. mednarodnem kongresu v Rio de Janeiro izjavil, da ne bo več presajal src, ker ni zadovoljen z doseženimi rezultati. De Bakey je povedal, da sta samo dva od njegovih 12 pacientov, ki jim je presadil srce, živeča več kot dve leti. Povedal je tudi, da je presajevanje žil dalo boljše rezultate.

DVE NOVI KNJIGI

V našem listu smo že objavili oceni o novih dveh knjigah, ki sta pred kratkim izšli v Buenos Airesu.

Izšla je kot Dokument I knjižica: Vladimir Kozina: Komunizem, kot ga jaz poznam. Prevedel Alojzije Geržinič. Za tisk pripravil, izdal in založil dr. Filip Zakej. Opremlja Jernej Kinkelj in Polde Malalan. Strani 84. Dobite jo v Dušnopastirski pisarni in pri poverjenikih ter pri izdajatelju: Dr. F. Z., Rivadavia 234, Adrogué, Pcia. Bs. As., Argentina. Rožmanov zavod v Adroguéju je izdal in založil: Pastirjev glas v tujini I. Zbrano zdomsko delo škofa dr. Gregorija Rožmana. Zbral in uredil dr. Filip Zakej. Strani 383. Opremil Ivan Bukovec. Lepo in bogato delo lahko dobite prav tam kot zgoraj omenjeno Kozinovo knjižico.

Ob šahovskem dvoboju Spassky-Fischer

Spassky o sebi: Mnogi me sprašujejo, če me moti, da ima Fischer več privrženec kot jaz. Iskreno povedano, da ne. Naravno je, da izizvalca spremlja več simpatij. Še posebno, če hoče zrušiti desetletja star mit o nepremagljivosti ene države.

Kot prvak najprej branim sebe, svoj naslov. Le drugotnega pomena je, da bi z zmago podaljšal sovjetski mandat na šahovskem Olimpu.

Priznam, da je moja največja slabost — lenoba. Toda v pripravah za dvoboj si nisem prizanašal. Moj delavnik ni bil nikdar krajši od 16 ur.

Vsi zapleti okoli dvoboja kajpak niso šli mimo mene. Čeprav sem točno vedel, kako se moram vesti, da bo sledov čim manj, sem bolj nervozen kot ob začetku. Ves čas pa se je treba dobro zavedati, da je šah boj s samim seboj in z nasprotnikom. V kraljevski igri ni nihče zmagoval zaradi tradicije. To je tako preprosta resnica da si ob tem ne belim glave.

Fischer o sebi: Ne maram novinar-

jev; izmišljujejo si, dodajajo, odvzemajo in frizirajo moje osebnost in moje izjave. Vem da je senzacija del njihovega poklica. Toda kljub temu je treba upoštevati določene mere. Kaj je komu mar, če ima Fischer zbirko oblek ali da se izogiba ženskam? Pomembno je to, kar ustvarja za šahovnico. Vse drugo, je moja stvar. Tega novinarji nočejo razumeti, zato sem z njimi stalno sprt. Mislim, da bi me uničili, če ne bi bil najboljši šahist na svetu.

Ne razumem, čemu mi očitajo, da ne poznam drugih platí življenja, da je v meni samo šah. Toda v njem sem našel prav vse, tudi vir dohodkov. Nikdar ne igrar zastoj, tudi z amaterji ne. Takrat navadno zahtevam dolar od vsakega. Sicer pa drugega dela tudi ne znam. S petnajstimi leti sem zapustil šolo in se ves posvetil šahu, ki je danes tudi moja univerza. Govorili so, da sem bil čudežni otrok; danes pravijo, da sem čudak. Kljub temu pa morajo priznati, da sem genij.

Cenim — Capablanca; rad imam — Talja; bal sem se — Smislova.

Ob Olimpijadi v Münchenu

V petek, 27. julija, je grška igralka Maria Moscholiou pred oltarjem ob vhodu heratempla v starem mestu Olimpiji, vnela olimpijsko baklo. To baklo ter oljčno vejico je predala grškemu športniku Johnu Kourkalessisu. Tako je pričel 5758 km dolgi tek do kraja uprizoritve olimpijskih iger 1972, do Münchna. Olimpijski ogenj so nesli športniki preko Turčije, Bolgarije, Romunije, Jugoslavije, Madžarske in Avstrije. Preden bo sveti plamen prispel v München, bodo porabili na 6000 bakel.

26. avgusta bodo pričele poletne olimpijske igre 1972. Medtem ko se športniki vsega sveta vestno in intenzivno pripravljajo na športne tekme, da bi v odločilnem trenutku bili v najboljši formi, pripravlja München največji spektakel, odkar se je končala druga svetovna vojna. Ogromne investicije so postale moda. Vsaka država hoče napraviti „največje“ in „najboljše“ olimpijske igre v zgodovini. Poglejmo nazaj: Kdo od nas se še spominja na olimpijske igre 1964 v Innsbrucku, kdo danes še govori o njih, in vendar so bile tedaj največje, najlepše in najdražje.

Zvezna republika Nemčija ni prva in tudi ne bo zadnja, ki je investirala milijarde mark, da bi napravila najmodernejše tekmovalne naprave, stanovanjske bloke za športnike ter gledalce ter seveda primerno sodočno prometno vključitev. Olimpijskim superlativom odgovarjajo še bolj „olimpijske“ cene, tudi superlativne. Vsak domačin hoče priti na nek način do olimpijskega dobčka. Ko pa bodo igre končane, bodo stanovanjski bloki služili „navadnim“

umrljivim, nekaj naprav bodo demonstirali, ostale športne naprave pa bodo služile še nadalje športnim namenom.

Prisotnost Cerkve

Že od leta 1968 dalje je proučevala posebna medverska komisija način, kako bi bile lahko Cerkve prisotne pri Olimpijskih igrah v Monakovem. S pomočjo ekumenskega sodelovanja žele Cerkve nuditi prisotnim verske usluge, ki se ne omejujejo samo na skrb za duše, ampak obsegajo tudi žatočišča za počitek, za sestanke in za premišljevanje.

Odgovornost za te verske usluge je prevzela posebna komisija, ki ji predsedujeta monakovski pomožni škof msgr. Tewes in protestant Hermann Greifenstein.

Med potekom Olimpijskih iger bodo organizirali dve veliki prireditvi in sicer 25. avgusta in 2. septembra. Prva bo v Dachau z udeležbo judovske skupnosti, kjer bodo obravnavali temo: „Trpljenje kliče mladino vsega sveta k delu in prevzemu obveznosti“. Druga prireditve pa bo v Monakovem. Na njej bodo obravnavali temo: Izgledi izgubljenih iger.

Med Olimpijskimi igrami bo poskrbljeno za vsakodnevno bogoslužje v različnih cerkvah v mestu Monakovem, ob nedeljah tudi v različnih jezikih.

Mladinske organizacije katoliške in protestantske Cerkve so organizirale posebno ekumensko taborišče s 6000 mesti in bogatim programom razgovorov, razprav in kulturnih srečanj.

V olimpijskem naselju je vsem na razpolago tudi posebna knjižnica z naslovom: Cerkve v Nemčiji.

OBVESTILA

PETEK, 25. avgusta 1972:

V Slovenski hiši ob 20 drugi prosvetni večer Zedinjene Slovenije. Govoril bo Marijan Loboda: Pomen kreditnih zadrug.

SOBOTA, 26. avgusta 1972:

V Slovenski hiši ob 20 pevsko glasbeni festival.

NEDELJA, 27. avgusta 1972:

V Slomškovem domu ob 10 otvoritev novega gostinskega prostora v domu.

V Slomškovem domu ob 19 2. filmski večer. Na sporedu predvajanje barvnih dokumentarnih filmov.

SOBOTA, 2. septembra 1972:

V Slovenskem domu v San Martinu ob 19.30 prosvetni večer v spomin Marijana Maroltu.

V Slovenskem domu v San Martinu ob 20.30 začetek šahovskega troboja v spomin pokojnih Franca Preloga in Draga Bujasa. Igrali bosta skupini San Martin in San Justo.

V Slovenski hiši ob 20 v mali dvorani 8. kulturni večer SKA. Predaval bo univ. profesor dr. Vinko Brumen o Alešu Ušeničniku in njegovem mestu v slovenski filozofiji.

V Slovenskem domu v Carapachaynu ob 20 čajanka. Vabljeni zlasti mladina!

V dvorani sindikata Luz y Fuerza, na Perú 823 v Buenos Airesu ob 18 koncerta slovenskega pevskega zbora Gallus in zbora Slovenskih mladenk iz Castelarja, v sklopu ciklusa koncertov pod pokroviteljstvom Luz y Fuerza in Segbe ter buenosaireskega podtajništva za kulturo.

NEDELJA, 3. septembra 1972:

V Našem domu v San Justo mladinski dan s celodnevno prireditvijo.

V Slovenski hiši ob 9 spominski dan posvečen generalu Leonu Rupniku. Vabijo slovenski protikomunistični borci.

NEDELJA, 10. septembra 1972:

Društvo slovenskih protikomunističnih borcev vabi k spominski maši za žrtve komunističnega divjanja pred 30 leti. Po maši komemoracija. Nato asado Kraj: Zavetišče škofa Rožmana.

DRUŠTVENI OGLASNIK

2. prosvetni večer Zedinjene Slovenije bo v petek, 25. avgusta, ob 20 v mali dvorani Slovenske hiše. Predaval bo g. Marijan Loboda o temi: Pomen kreditnih zadrug. Vabljeni!

Učiteljska seja šolskega odseka 73 30. avgusta ob 20 v prostorih Zedinjene Slovenije. Vsi učitelji lepo vabljeni.

Radijska oddaja. Opozarjamo, da bo 26. avgusta v slovenski radijski oddaji prenos pesmi, ki jih je pel zbor Gallus na zadnjem koncertu v dvorani Slovenske hiše. (Ne pozabite odpreti radijskih aparatov!) — 2. septembra bo pa govoril v slovenski radijski oddaji g. Pavel Fajdiga ml., kjer bo poudaril pomen protikomunistične manifestacije narodov iz zaželezne zavese.

Protikomunistična manifestacija. Že sedaj vabimo vse rojake 3. septembra ob 11 v katedralo k slovesni maši, ki jo bo daroval kardinal A. Caggiano. Somaševali bodo narodni delegati — tudi naš delegat msgr. Orehar. Naj ne manjka mladine! Posebej še vabimo narodne noše, da se te manifestacije udeležijo. Po končani sv. maši bomo skupno položili venec pred kip Svobode na Majskem trgu. Rujake, ki se bodo udeležili, prosimo, da se zberejo okrog slovenske zastave, da bomo nastopili enotno.

MLADINSKI ŠPORTNI DNEVI

Zadnje tekme v nogometu

27. avgusta

10,30 Lanús — Ramos Mejía (kat. 2)
11,45 R. Mejía — San Martín (kat. 1)
13,00 S. Martín — S. Justo (kat. 2)
14,15 San Justo — Morón (kat. 1)
15,30 Morón — Adrogué (kat. 2)

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 35-8827

UNIV. PROF.

DR. JUAN BLAZNIK

Zahtevajte določitev ure na telefonu 49-5855

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed

specialist za ortopedijo in travmatologijo

Ordinira v torek, četrtek in soboto od 17 do 20

Dr. Tone Žužek
ADVOKAT

Urađuje od 17.30 do 19.30.
Ponedeljek, sredo, petek

Lavalle 2331, p. 5. of. 10

T. E. 47-4852

Sobota, 26. avgusta ob 20
v Slovenski hiši

PEVSKO-GLASBENI FESTIVAL

Vsi: mladi in starejši lepo vabljeni!

**Slovenski dom
v San Martinu**

vabi vse rojake in rojakinje na

PROSVETNI VEČER

posvečen pokojnemu

Marijanu Maroltu

v soboto, 2. sept. točno ob 19.30

Takoj po sklepu tega prosvetnega večera bo v prostorih doma

Začetek šahovskega troboja

Memorial Franc Prelog in Drago Bujasa

Pomerili se bosta moštvi iz

San Justa in San Martina

Vabljeni vsi prijatelji šaha

SLOVENSKI PROTİKOMUNISTIČNI BORCI

Spominski dan

GENERALU LEONU RUPNIKU

ustanovitelju in pokrovitelju slovenskega domobranstva

SLOVENSKA HIŠA 3. SEPTEMBRA

ob 9.00 uri pred spomenikom

ob 9.30 uri sv. maša, ki jo daruje msgr. Anton Orehar

Naš dom

San Justo

MLADINSKI DAN

v nedeljo, 3. septembra, s sledečim programom

- ob 8.—: v cerkvi: sv. maša za vso mladino;
- ob 9.—: v Našem domu: skupen zajtrk — odbojka; ob 12: kbsilo;
- ob 14.30: dviganje zastav, beseda zastopnice deklet in zastopnika fantov iz San Justa, pozdravna beseda zvezne predsednice SDO in zveznega predsednika SFZ.

- Nato nastopi: šolskih otrok (gdč. Marica Zakrajšek in gdč. Nežka Furlan), naraščajnic (gdč. Emica Urbančič), naraščajnikov (Franci Uštar), mladenk (ga. Anica Zakrajšek in gdč. Anica Mehle), proste vaje deklet (gdč. Metka Trpin), orodna telovadba deklet in fantov (g. Franc Zupane), šaljiv prizor deklet in fantov (g. Ivan Oven), nastop folklorne (gdč. Tinka Urbančič) in petje mladinskega seksteta g. Andrej Selan).

- Po nastopu prijetno razvedrilo za mladino in starejše

ČAJANKO

bomo imeli v našem Carapachayskem domu. Vsa slovenska mladina. Pridite tudi vi! Vsi se bomo lepo zabavali.

Vstopnina samo \$ 2.—

V soboto, 2. septembra, ob 20.

Potujete v RIM — Italijo?

Ne pozabite obiskati slovenskih hotelov.

Hotel BLED

in Hotel DANIELA

00185 - ROMA tel. 777102-7579941
Via S. Croce in Gerusalemme, 40

00185 - ROMA - Via Luzzatti, 31
tel. 750587 - 771051

Lastnik: VINKO LEVSTIK

Zmogljivost 85 sob, 150 ležišč. Vse sobe s privatno kopalnico, telefonom, radiofilodifuzijo, klimatskimi napravami. Nova slovenska restavracija. Osebe pretežno slovensko. Počutili se boste kot doma. — Dobrodošli!

„V SLOGI JE MOČ!“ in pomoč za vse vaše denarne probleme.
1470 članov SLOGE to potrjuje. Pridružite se nam!

KREDITNA ZADRUGA SLOGA z. z. o. z.

Bartolomé Mitre 97

T. E. 658-6574

Ramos Mejía

Uradne ure: ob torkih, četrtek in sobotah od 16. do 20. ure